

IV

(Tájékoztatók)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

**A Tanács következtetései a „kompetenciafejlesztési pályákról: Új lehetőségek felnőttek számára”
tárgyú tanácsi ajánlás végrehajtásáról**

(2019/C 189/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

1. EMLÉKEZTETVE a kérdés ezen következtetések mellékletében ismertetett politikai hátterére és különösen arra, hogy:
 - a) az oktatás szociális dimenziója kifejezésre jut a szociális jogok európai pillérének első alapelvében, amely kimondja, hogy mindenkinek joga van a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz annak érdekében, hogy olyan készségeket tartson, illetve szerezzen meg, amelyek lehetővé teszik számára, hogy teljes mértékben részt vehessen a társadalomban és sikeresen alkalmazkodjon a munkaerőpiaci változásokhoz ⁽¹⁾;
 - b) az ENSZ 4. fenntartható fejlődési célja az inkluzív, méltányos és minőségi oktatás biztosítása, valamint az élethosszig tartó tanulás lehetőségeinek elősegítését hivatott biztosítani mindenki számára. Amint az a „Fenntartható Európa 2030-ra” című bizottsági vitaanyagban olvasható, „minden változik valamennyiünk számára. Az oktatás, a tudomány, a technológia, a kutatás és az innováció az ENSZ fenntartható fejlődési céljait teljesítő fenntartható uniós gazdaság elérésének előfeltételei.”;
 - c) a Tanács 2018. május 22-én következtetéseket fogadott el az európai oktatási térség létrehozásának lépéseiről ⁽²⁾, amelyekben kimondta, hogy az európai oktatási térség alapját az egész életen át tartó tanulás koncepciójának kell képeznie, és hangsúlyozta, hogy az európai oktatási térség koncepciójában foglalt kezdeményezéseknek az oktatás és képzés valamennyi szintjét és típusát magában kell foglalniuk, ideértve a felnőttoktatást és a szakoktatást és -képzést is.
 - d) a népesség előregedése Európában, az élettartam növekedése a népesség körében, a nemzedékek közötti együttműködés előmozdításának szükségessége, a munkaerőpiac gyorsuló változásai, az új munkavégzési formák megjelenése és a digitális technológiák begyűrűzése a mindennapi élet minden aspektusába azt eredményezi, hogy növekszik a kereslet új készségek, valamint magasabb szintű készségek, tudás és kompetenciák iránt; mindez még sürgősebbé teszi mindazon személyek kompetenciafejlesztésének és átképzésének szükségességét, akik nem sajátítottak el olyan alapkészségeket vagy nem szereztek olyan képesítést, amely biztosítja foglalkoztathatóságukat és aktív polgári szerepvállalásukat;
 - e) figyelemmel a munkaerőpiacokon jelenleg zajló nagyívű átalakulásokra, az inkluzív és minőségi – minden élet szakaszban biztosított – oktatás és képzés döntő jelentősége tovább nőtt, és az Unió olyan kompetenciafejlesztési és átképzési kényszerrel szembesül, amely stratégiai megközelítéseket tesz szükségessé az egész életen át tartó tanulás és a készségfejlesztés tekintetében; egyes adatok azt sugallják, hogy már 2022-ben az összes foglalkoztatott 54 %-ának jelentős mértékű kompetenciafejlesztésre és átképzésre lesz szüksége ⁽³⁾;

⁽¹⁾ 13129/17.⁽²⁾ HL C 195., 2018.6.7., 7. o.⁽³⁾ Világgazdasági Fórum: jelentés a foglalkoztatás jövőjéről, 2018.

- f) az Oktatás és képzés 2020 felnőttoktatási mutatója stagnál az Unióban ebben az évtizedben: 2017-ben a felnőttek 10,9 %-a végzett a megelőző rövid időszakban valamilyen tanulási tevékenységet, szemben a 2020-ra kitűzött 15 %-os mutatóval⁽⁴⁾;
- g) az európai szemeszter keretébe illeszkedő országspecifikus ajánlások a kompetenciafejlesztést, az átképzést és az egész életen át tartó tanulást több tagállam esetében olyan kulcsfontosságú kihívásként azonosították, amellyel a jövőben foglalkozni kell;
- h) 2017-ben az Unióban a 25 és 64 év közötti korosztályban 61 millió olyan felnőtt volt, aki azt megelőzően kilépett a formális oktatásból, hogy befejezte volna felső középfokú tanulmányait⁽⁵⁾; ugyanakkor a korai iskolaelhagyók aránya 2017-ben 10,6 % volt, és mára közel kerültünk a 2020-ra kitűzött cél, vagyis a 10 % alatti érték eléréséhez, noha a ráták országonként jelentős eltérést mutatnak; az Unió népességének 43 %-a nem rendelkezik elégséges szintű digitális készségekkel, 17 %-a pedig egyáltalán nem rendelkezik ilyen készségekkel⁽⁶⁾; mindemellett a felnőttek készségeit mérő OECD-felmérésében (PIAAC) részt vevő országok⁽⁷⁾ felnőtt népességének mintegy 20 %-a számára nehézséget okoznak az olyan alapkészségek, mint az írástudás és a számolni tudás. Ezért e felnőttek képzése sürgős figyelmet igényel;
- i) nincs olyan megoldás, amely mindenki számára egyaránt megfelelő; a foglalkoztatásban állóknak, a munkanélkülieknek és az inaktív személyeknek, valamint a sok különböző alcsoportnak mind sajátos szükségletei vannak; a jogszerűen tartózkodó migránsok és menekültek készségeinek és kompetenciáinak felmérése és érvényesítése, valamint kompetenciáik fejlesztése és e személyek átképzése fel fogja gyorsítani a munkaerőpiacra való belépésüket és az új közösségeikbe való zökkenőmentes beilleszkedésüket;
- j) a kompetenciafejlesztésbe és az átképzésbe való beruházás erőteljes gazdasági hatást gyakorolhat, beleértve a termelékenység és a gazdasági növekedés fokozódását is; a jobb készségekkel és kompetenciákkal rendelkező népesség képes ösztönözni az innovációt és a technológiai előrelépést⁽⁸⁾; az egyének egészségi állapotának, társadalmi és polgári szerepvállalásának javulása, valamint a bűncselekményekben való közreműködés mértékének csökkenése következtében nőnek az adóbevételek és csökkennek a közkiadások⁽⁹⁾;
- k) az egyének tekintetében a kompetenciafejlesztés és az átképzés nagyobb mértékű foglalkoztathatóságot, magasabb kereseteket, jobb egészségi állapotot és jóllétet, aktívabb polgári szerepvállalást és fokozottabb társadalmi befogadást eredményezhet. Az egyének és a munkavállalók számára azonban nehézséget okozhat e hatások felismerése és ezért elégtelen mértékben ruháznak be a készségfejlesztésbe és az átképzésbe, ami szükségessé teszi a megfelelő ösztönzők kialakítását a továbbképzésben való részvétellel kapcsolatos tudatosság és motiváltság ösztönzése érdekében;
- l) erre figyelemmel a Tanács 2016. december 19-én elfogadta a „kompetenciafejlesztési pályákról: Új lehetőségek felnőttek számára” tárgyú ajánlást (a továbbiakban: az ajánlás)⁽¹⁰⁾, amely stratégiai és koordinált megközelítés alkalmazását sürgeti az Unióban élő 61 millió⁽¹¹⁾ alacsonyán képzett és/vagy alacsony iskolai végzettségű felnőtt részére nyújtandó olyan közös tanulási lehetőségek tekintetében, amelyek célja az alacsony készségszintű és alacsony végzettségű felnőttek támogatása alapkészségeik – vagyis az írástudás, a számolni tudás és a digitális kompetenciák – javításában és/vagy a készségek, a tudás és a kompetenciák bővebb körének elsajátításában és magasabb végzettségi szintek felé való előrelépésben;
- m) a kompetenciafejlesztési pályákról szóló ajánlás javasolja a tagállamok számára, hogy biztosítsanak az alacsonyán képzett és/vagy alacsony iskolai végzettségű felnőttek számára hozzáférést olyan kompetenciafejlesztési lehetőségekhez, amelyek egy könnyen igénybe vehető, az alábbi három lépésből álló pálya köré épülnek: készségfelmérés a meglévő készségek és a kompetenciafejlesztési szükségletek azonosítása céljából; személyre szabott tanulási és mentorálási ajánlat biztosítása annak érdekében, hogy lehetővé tegyék számukra készségeik fejlesztését és hiányosságaik pótlását; valamint lehetőség arra, hogy az elsajátított készségeket, tudást és kompetenciákat érvényesítsék és elismertessék végzettség megszerzése vagy munkavállalás céljából.

⁽⁴⁾ 2018. évi munkaerő-felmérés.

⁽⁵⁾ 2018. évi munkaerő-felmérés.

⁽⁶⁾ Jelentés a digitális befogadásról és készségekről, Európai Bizottság, 2017-es adatok.

⁽⁷⁾ Ausztria, Belgium-FL, Csehország, Dánia, az Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lengyelország, Litvánia, Magyarország, Németország, Olaszország, Spanyolország, Svédország, Szlovákia, Szlovénia.

⁽⁸⁾ OECD, PIAAC, 2016.

⁽⁹⁾ *Skills Matter* (A készségek fontosak), OECD, 2016.

⁽¹⁰⁾ HL C 484., 2016.12.24., 1. o.

⁽¹¹⁾ 2017-ben 61,3 millió 25–64 éves korú személy rendelkezett legfeljebb alsó középfokú oktatási végzettséggel (Eurostat, 2018. évi munkaerő-felmérés). 2012-ben, a PIAAC-adatgyűjtés évében, a munkaerő-felmérés szerint 70 millió 25 és 64 év közötti életkorú személy rendelkezett legfeljebb alsó középfokú oktatási végzettséggel. Ez a számadat azóta minden évben csökken, különösen a következő okok miatt: a) a 25. életévüket elérők iskolázottsága magasabb, mivel több fiatal szerez felső középfokú vagy azzal egyenértékű végzettséget, valamint b) a nyugdíjas korú személyek általánosságban alacsonyabb oktatási szintekkel rendelkeznek, néhány kelet-európai ország kivételével.

2. NYUGTÁZZA a Bizottság által az ajánlás rendelkezéseinek megfelelően közzétett munkadokumentumot⁽¹²⁾, amely áttekintést nyújt a végrehajtási intézkedésekről;
3. NYUGTÁZZA az elért eredményeket és különösen azt, hogy:
 - a) az ajánlás elfogadása több tagállamot is nemzeti szintű vita folytatására és a meglévő programok kritikus felülvizsgálatára ösztönzött,
 - b) néhány tagállam új szakpolitikai menetrendet határoz meg a felnőtt lakosság kompetenciafejlesztésének és átképzésének támogatására, összhangban az ajánlás célkitűzéseivel,
 - c) bár a legtöbb bejelentett intézkedés a munkanélküli felnőttekre összpontosít, néhány tagállam hangsúlyt fektet az alacsonyan képzett, foglalkoztatásban álló munkavállalók támogatására is, akik a célcsoport jelentős részét képviselik,
 - d) számos tagállam kihasználja az uniós programok által kínált különböző támogatási formákat;
4. HANGSÚLYOZZA az ajánlásban megfogalmazott törekvések melletti elkötelezettségét, és FELHÍVJA a tagállamokat, hogy – a nemzeti jogszabályokkal és sajátosságokkal, valamint a rendelkezésre álló erőforrásokkal összhangban, továbbá a szociális partnerekkel és az oktatási és képzési szolgáltatókkal szorosan együttműködve – az ajánlás fényében:
 - a) az egész életen át tartó készségfejlesztés tágabb stratégiai megközelítésének részeként vezessenek be fenntartható, hosszú távú intézkedéseket a felnőttek kompetenciafejlesztésére és átképzésére vonatkozóan,
 - b) holisztikus készségfejlesztési stratégiák vagy cselekvési tervek részeként fogadjanak el koherens stratégiai megközelítést az alacsonyan képzett és/vagy alacsony iskolai végzettségű felnőttek alapkészségeinek fejlesztésére vonatkozóan, az összes érintett szereplő közötti koordinációra és partnerségekre építve,
 - c) egy holisztikus megközelítés kialakítása érdekében mozdítsák elő a partnerségeket az érintett szereplők – többek között a különböző (szociális, foglalkoztatási, valamint oktatási és képzési) szakpolitikai területeken tevékeny szociális partnerek – bevonásával, hogy az alapkészségek megszerzését biztosító lehetőségeket integrálják más, az alacsonyan képzett és/vagy alacsony iskolai végzettségű felnőttekre irányuló szolgáltatásokba,
 - d) hívják fel a munkáltatók – különösen a kkv-k – figyelmét a kompetenciafejlesztés és az átképzés fontosságára, valamint a felnőttek készségeinek fejlesztését szolgáló, rendelkezésre álló támogatási mechanizmusokra, és ösztönözzék őket, hogy munkavállalóik körében népszerűsítsék a képzési lehetőségeket, illetve ilyen lehetőségeket kínáljanak számukra,
 - e) a készségfejlesztés tekintetében helyezték a hangsúlyt kifejezetten arra, hogy segítséget nyújtsanak a kedvezményezetteknek legalább a három alapvető készség – az írástudás, a számolni tudás és a digitális kompetencia – legalább minimális szintjének elsajátításához, valamint a fenntartható társadalomban való aktív részvétel és a fenntartható foglalkoztatás szempontjából lényeges egyéb kulcskompetenciák elsajátításához,
 - f) adott esetben gondoskodjanak arról, hogy az ilyen készségfejlesztés három lépésből álljon: készségfelmérés, személyre szabott és rugalmas tanulási ajánlat, valamint a készségek, ismeretek és kompetenciák érvényesítése és elismerése,
 - g) kínáljanak olyan tanulási lehetőségeket, amelyeket készségfelmérés alapján a kedvezményezettek egyéni tanulási igényeikhez igazítottak, és amelyek a munkaerőpiaci lehetőségekkel kapcsolatos információkon alapulnak,
 - h) hozzanak tájékoztatási, figyelemfelkeltési, iránymutató és támogatási célú intézkedéseket, ideértve a kezdeményezés sikeres végrehajtásának biztosítására irányuló ösztönzőket is,
 - i) mérleget adják a szinergiák kialakítását a korai iskolaelhagyás visszaszorítását, valamint az alacsonyan képzett és/vagy alacsony iskolai végzettségű felnőttek arányának csökkentését célzó hatékony szakpolitikák és intézkedések között, például az ifjúsági garancia és a kompetenciafejlesztési pályák keretében hozott intézkedések között,
 - j) értékeljék, hogy fellépéseik milyen hatást gyakorolnak az ajánlásban meghatározott készségek és képesítések elsajátítására, illetve megszerzésére terén a célcsoport által tett előrelépésre;

⁽¹²⁾ „A Tanács ajánlása a kompetenciafejlesztési pályákról: Új lehetőségek felnőttek számára – A végrehajtási intézkedések számbavétele”, SWD (2019) 89 final.

5. FELKÉRI a Bizottságot, hogy:

- a) a jövőben is támogassa a kompetenciafejlesztési pályákról szóló ajánlás végrehajtását, többek között a tagállamok és az érdekelt felek egymástól való tanulása, valamint célzott pályázati felhívások révén, amelyek különösen arra összpontosítanak, hogy segítséget nyújtsanak a tagállamoknak az értékelő jelentésben azonosított kihívások kezelésében, és feltárik, hogy milyen lehetőségeket kínálna az, ha a felnőttkori tanulás előmozdítására hivatott nemzeti koordinátorok megerősített és innovatív szereppel bírnának,
 - b) más kezdeményezésekkel való kapcsolatok révén és uniós finanszírozási programokon keresztül segítse elő az európai szintű ágazatközi együttműködést és koordinációt, valamint valósítsa meg a bevált gyakorlatok cseréjét szervezett kölcsönös tanulási tevékenységek és olyan eszközök révén, mint az európai felnőttképzés elektronikus platformja (EPALE) és/vagy az Europass;
 - c) szakpolitikai javaslatok megfogalmazása során, ideértve a 2020 utáni együttműködési keretre vonatkozó javaslatokat is, vegye figyelembe a felnőttkori tanulás jelentette hosszú távú kihívást, valamint az elavult vagy alacsony szintű készségekkel és képesítésekkel rendelkező, a kompetenciafejlesztési pályákhoz hozzáférést igénylő felnőttek kérdését is;
 - d) működjön együtt az uniós szervekkel (Cedefop, ETF) és nemzetközi szervezetekkel, például az OECD-vel, az ENSZ-szel és az UNESCO-val, és építsen e szervek és szervezetek szakértelmére a kompetenciafejlesztés és az átképzés jelentette kihívás kezelése érdekében, többek között a felnőttkori tanúlással és a készségértékelésekkel kapcsolatos releváns kutatások és elemzések (pl. PIAAC) révén.
-

MELLÉKLET

Politikai háttér

1. A Bizottság 2008/867/EK ajánlása (2008. október 3.) a munkaerőpiacról kiszorultak aktív befogadásának elősegítéséről ⁽¹⁾
2. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által kialakított állásfoglalás (2008. november 21.) a pályaaorientációnak az egész életen át tartó tanulás stratégiáiba való fokozottabb integrálásáról ⁽²⁾
3. A Tanács ajánlása (2011. június 28.) a korai iskolaelhagyás csökkentését célzó szakpolitikákról ⁽³⁾
4. A Tanács állásfoglalása a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési programról ⁽⁴⁾
5. A Tanács ajánlása (2012. december 20.) a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről ⁽⁵⁾
6. A Tanács ajánlása (2013. április 22.) ifjúsági garancia létrehozásáról ⁽⁶⁾
7. A Tanács és a Bizottság 2015. évi közös jelentése az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének végrehajtásáról (Oktatás és képzés 2020) ⁽⁷⁾
8. A Tanács ajánlása (2016. február 15.) a tartósan munkanélküli személyek munkaerő-piaci integrációjáról ⁽⁸⁾
9. A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Új európai készségfejlesztési program – Közös erővel a humántőke, a foglalkoztatathatóság és a versenyképesség megerősítéséért (2016. június 10.)
10. A Tanács ajánlása (2016. december 19.) a kompetenciafejlesztési pályákról: Új lehetőségek felnőttek számára ⁽⁹⁾
11. A Tanács ajánlása (2017. május 22.) az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszeréről, valamint az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszerének létrehozásáról szóló 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás hatályon kívül helyezéséről ⁽¹⁰⁾
12. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/646 határozata (2018. április 18.) a készségekkel és képesítésekkel kapcsolatban nyújtott jobb szolgáltatások közös keretrendszeréről (Europass) és a 2241/2004/EK határozat hatályon kívül helyezéséről ⁽¹¹⁾
13. A Tanács ajánlása (2018. május 22.) az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról ⁽¹²⁾
14. A Tanács következtetései az európai oktatási térség létrehozásának lépéseiről ⁽¹³⁾

⁽¹⁾ HL L 307., 2008.11.18., 11. o.

⁽²⁾ HL C 319., 2008.12.13., 4. o.

⁽³⁾ HL C 191., 2011.7.1., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 372., 2011.12.20., 1. o.

⁽⁵⁾ HL C 398., 2012.12.22., 1. o.

⁽⁶⁾ HL C 120., 2013.4.26., 1. o.

⁽⁷⁾ HL C 417., 2015.12.15., 25. o.

⁽⁸⁾ HL C 67., 2016.2.20., 1. o.

⁽⁹⁾ HL C 484., 2016.12.24., 1. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 189., 2017.6.15., 15. o.

⁽¹¹⁾ HL L 112., 2018.5.2., 42. o.

⁽¹²⁾ HL C 189., 2018.6.4., 1. o.

⁽¹³⁾ HL C 195., 2018.6.7., 7. o.